

Sygn. akt VU 1409/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Stanisław Pilarczyk

Protokolant Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 r. w Kaliszu

odwołania J. T.

przy udziale zainteresowanej spółki (...) Sp. z o.o.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 27 sierpnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., ustalił, iż odwołująca J. T. nie podlega od dnia 1 marca 2013 roku obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w wymiarze pełnego etatu, przez płatnika składek (...) Spółka z o.o. w G..

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła J. T., domagając się zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 27 sierpnia 2013 roku i ustalenia, iż podlega ubezpieczeniu społecznemu od dnia 1 marca 2013 roku. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd poczynił następująca ustalenia faktyczne.

J. T. prowadziła działalność gospodarczą od 2004 roku pod nazwą (...), w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami. W dniu 7 stycznia 2013 roku Urząd Skarbowy w J. wystąpił o ogłoszenie upadłości, obejmującą likwidację majątku przedsiębiorcy J. T.. Obciążenia podatkowe J. T. z tytułu zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego w J. wynoszą 1 431 775,74 zł. (dowód – wniosek o upadłość – k. 65-68 akt organu rentowego). Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu skazał J. T. na karę 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary, jak i orzekł wobec niej zakaz pełnienia funkcji w zarządach spółek prawa handlowego na okres lat pięciu, w związku z oszustwem na szkodę spółki (...) (dowód – zeznania odwołującej z dnia 14 stycznia 2014 roku [00:25:16][00:30:51], ksero wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu – k. 64 akt ZUS).

30 sierpnia 2012 roku M. T., siostra odwołującej a zarazem prezes zarządu spółki z o.o. (...), z siedzibą w G., udzieliła J. T. pełnomocnictwa do reprezentowania spółki z o.o. (...) w sprawach dotyczących kontraktów budowlanych oraz zawierania umów na roboty budowlane (dowód – pełnomocnictwo dla J. T., potwierdzenie notarialnie – k. 20 i 21 akt organu rentowego).

Spółka z o.o. (...) jest spółką o kapitale zakładowym w wysokości 5 000 zł. (dowód – wypis z Krajowego Rejestru Sądowego – k. 3-8 akt organu rentowego). W 2011 roku spółka (...) wykazała przychód w wysokości 0,00 zł. oraz straty w wysokości 2 663,44 zł. (dowód – pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 31 lipca 2013 roku – k. 51 akt organu rentowego).

W dniu 28 grudnia 2012 roku lekarz medycyny J. M. wydał zaświadczenie lekarskie, iż J. T. jest zdolna do pracy przy komputerze, jako dyrektor spółki z o.o. (...) (dowód – zaświadczenie – k. 61 akt organu rentowego). Jako pełnomocnik spółki (...) podpisała umowę ze spółką (...) S. A. w B. w dniu 24 sierpnia 2012 roku, z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) w P. – w dniu 6 września 2012 roku, z Przedsiębiorstwem (...) – w dniu 30 sierpnia 2012 roku (dowód – k. 101-133 akt organu rentowego). Przed podpisaniem umowy o pracę ze spółką (...) nie podlegała ani obowiązkowemu ani dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (dowód – zeznania odwołującej z dnia 14 stycznia 2014 roku, [00:20:31][00:22:30]). W dniu 1 marca 2013 roku spółka z o.o. (...), reprezentowana przez prezesa zarządu tej spółki, podpisała umowę o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyrektora ds. sprzedaży, gdzie ustalono wynagrodzenie miesięczne w wysokości 13 349,99 zł. (dowód – umowa o pracę – k. 17 akt organu rentowego). W dniu 3 czerwca 2013 roku spółka z o.o. (...) dokonała skutecznego zgłoszenia J. T. do ubezpieczenia społecznego jako pracownika, począwszy od dnia 1 marca 2013 roku (dowód – zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego – k. 84 akt organu rentowego).

W dniu 17 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., zwrócił spółce (...) dokumenty rozliczeniowe z identyfikatorem 15 marca 2013 roku, z datą wypełnienia 13 maja 2013 roku, oraz dokument zgłoszeniowy ZUS ZUA z datą wypełnienia 13 maja 2013 roku, ze względu na liczne błędy (dowód – pismo ZUS – k. 33 akt sądowych).

W dniu 30 kwietnia 2013 roku lekarz ginekolog P. P. ustalił, iż odwołująca na ten dzień była w 8 tygodniu ciąży. Od dnia 6 maja 2013 roku odwołująca, w związku z ciążą wysokiego ryzyka, była niezdolna do pracy, otrzymując od lekarza zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy (dowód – zaświadczenie lekarskie, k. 60 akt organu rentowego, zeznania odwołującej z dnia 14 stycznia 2014 roku [00:39:38][00:42:47]). W czasie gdy odwołująca była niezdolna do pracy w związku z ciążą wysokiego ryzyka, lekarz medycyny wystawił jej zaświadczenie lekarskie, iż jest zdolna do pracy w charakterze dyrektora spółki (...) (dowód – zaświadczenie lekarskie – k. 16 akt organu rentowego). Spółka (...) przed zawarciem umowy o pracę z J. T. nikogo nie zatrudniała na podstawie umowy o pracę, a gdy J. T. od dnia 6 maja 2013 roku udała się na zwolnienie lekarskie, nikogo nie zatrudniła na jej miejsce.

Do obowiązków odwołującej jako dyrektora należało zawieranie kontraktów budowlanych, nadzorowanie zleconych budów, nadzorowanie prac budowlanych, organizowanie logistyczne placów budowy. Odwołująca z wykształcenia jest specjalistą obsługi celnej i jest absolwentem (...) Wyższej Szkoły (...). Prezes zarządu spółki (...), M. T., nie miała bieżącego nadzoru nad pracą J. T., gdyż była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce (...) w G., jako dyrektor do spraw marketingu. Ustnie ustaliła ona jedynie dla swojej siostry J. T. zakres obowiązków, a jej nadzór sprowadzał się do spotkania raz w tygodniu w celu umówienia bieżących spraw. Zakres obowiązków J. T., jako dyrektora spółki (...), zatrudnionej na podstawie umowy o pracę, był taki sam kiedy była jedynie pełnomocnikiem spółki (dowód – zeznania odwołującej z dnia 14 stycznia 2014 roku [00:08:01][00:20:31], zeznania M. T. z dnia 14 stycznia 2014 roku [00:51:43][01:48:33]).

W dniu 19 stycznia 2012 roku spółka (...) uzyskała pożyczkę na kwotę 200 000 zł. na remont i adaptację lokalu położonego w P. ul. (...) (dowód – umowa pożyczki – k. 76 akt ZUS). W dniu 26 marca 2013 roku J. T., jako pełnomocnik zarządu spółki (...), podpisała umowę ze spółką (...) z siedzibą w W. (dowód - k. 43 akt ZUS). Ponadto w dniu 8 kwietnia i 16 kwietnia 2013 roku odwołująca, jako pełnomocnik zarządu spółki (...), podpisała pisma do spółki akcyjnej (...) (dowód – k. 136-148 akt ZUS).

W związku ze zgłoszeniem do ubezpieczenia jako pracownika J. T. od dnia 1 marca 2013 roku, spółka (...) nie opłaciła żadnej kwoty tytułem składek na ubezpieczenie społeczne i z tego tytułu posiada zadłużenie na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9 085,10 zł., na ubezpieczenia zdrowotne – w kwocie 3 110,31 zł. i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – w kwocie 726,23 zł. (dowód – pismo Zakład Ubezpieczeń Społecznych – k. 45 akt sądowych).

Czyniąc powyższe ustalenia faktycznie Sąd nie dał wiary zeznaniom J. T. i M. T., iż odwołująca J. T. rzeczywiście wykonywała pracę od dnia 1 marca do dnia 5 maja 2013 roku na rzecz spółki (...) o cechach charakterystycznych dla cech stosunku pracy, o których mowa w art. 22 k.p. Zebrany materiał dowodowy w sprawie nie pozwalał ustalić, iż rzeczywiście takie czynności pracownicze odwołująca wykonywała, a tego faktu nie potwierdza podpisanie umowy z kontrahentem spółki (...), czy podpisanie kilku pism do kontrahentów spółki, do czego odwołująca była upoważniona jako pełnomocnik spółki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku, o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 137, poz. 887 z późniejszymi zmianami), obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. W świetle powyższego przepisu podstawą przesłanką objęcia zakresem ubezpieczenia społecznego jest posiadanie statusu pracownika. Poza sporem pozostaje, iż pracownikiem zostaje się przez nawiązanie stosunku pracy.

Art. 22 §1 k.p. stanowi, iż przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Z powołanego powyżej unormowania wywodzi się zespół cech stosunku pracy, różniących go od innych stosunków prawnych, na podstawie których może być świadczona praca, w szczególności od niektórych stosunków zobowiązań prawa cywilnego. Do cech tych zalicza się m.in. osobiste świadczenie pracy przez pracownika, zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy, a nie do wykonania pracy, co oznacza, że stosunek pracy ma charakter ciągły. Kolejna cecha tego stosunku to zawłaszczanie wyniku pracy przez pracodawcę i wykonywanie pracy w warunkach podporządkowania, to jest pod kierownictwem pracodawcy. Przy tym pracownik nie odpowiada za wynik pracy, ale za samo świadczenie pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli, złożone drugiej stronie jedynie dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 maja 2013 roku (III AUa 1571/12, Lex nr 1321943) podkreślono, iż „przepis art. 6 ust. 6 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi o obowiązkowym ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym pracowników, czyli – stosownie do art. 22 k.p. – osób rzeczywiście zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, a nie tych, które tylko umowę o pracę ‘formalnie zawarły’. Tak więc zawarcie umowy o pracę bez zamiaru jej świadczenia w ramach stosunku pracy, w celu uzyskania ubezpieczenia społecznego (prawa do urlopów związanych z chorobą lub macierzyństwem), nie wywołuje skutku objętego zamiarem stron (uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego), gdyż warunkiem uzyskania tego prawa jest istnienie i rzeczywiste wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego, bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę, świadczy o fikcyjności zgłoszenia do pracowniczego ubezpieczenia społecznego. A w sytuacji, w której stronom umowy o pracę przyświeca jedynie intencja włączenia ich do ubezpieczenia społecznego (i uzyskanie świadczeń płynących z tego ubezpieczenia) pod pozorem zatrudnienia bez jego rzeczywistego wykonywania (art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.) zawarcie umowy o pracę nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę, podlega ubezpieczeniu społecznemu pracowników”.

Podobny pogląd zawarty jest w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013 roku (III AUa 1355/12, Lex nr 1335669) gdzie podniesiono, iż „o tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacanie składki,

ale faktyczne, rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p. W sytuacji, gdy zawarcie umowy o pracę nie wiąże się z rzeczywistym wykonywaniem obowiązków pracowniczych, dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudnienia. Dochodzi bowiem do zgłoszenia do ubezpieczenia osoby, która nie może być uznana za podmiot tego ubezpieczenia, ponieważ nie świadczy pracy i przez to nie można jej przypisać cech zatrudnionego pracownika”.

Aby umowa o pracę została uznana za pozorną, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 83 § 1 k.c., konieczne jest spełnienie łącznie trzech elementów: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru. Złożenie oświadczenia woli dla pozoru oznacza, że osoba składająca oświadczenie nie chce, aby powstały jego skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. W przypadku pozorności umowy o pracę zamiarem stron nie jest więc faktyczne nawiązanie stosunku pracy, a w konsekwencji jej wykonywanie. W pierwszym rzędzie stwierdzić należy, że dla ustalenia, iż umowa nie jest pozorna nie wystarczy sporządzenie umowy o pracę i stosownej dokumentacji oraz opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne za osobę zgłoszoną do ubezpieczenia. Istotą zawarcia umowy dla pozoru jest wprowadzenie innych podmiotów w błąd co do tego, że umowa została zawarta. W przypadku pozorności umowy o pracę chodzi przede wszystkim o wprowadzenie w błąd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Naturalnym więc jest, że strony przede wszystkim dbają o to, by były niezbędne dokumenty, potwierdzające tę okoliczność. Tak więc, poza formalnymi warunkami zawarcia umowy, badać należy przede wszystkim fakt, czy była ona w rzeczywistości wykonywana w ramach stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego zawarta umowa o pracę, z dnia 1 marca 2013 roku, pomiędzy spółką (...) a J. T., nosi cechy umowy pozornej, zawartej jedynie w celu uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a przeprowadzone postępowanie dowodowe nie daje podstaw do przyjęcia, iż odwołująca J. T. rzeczywiście świadczyła od dnia 1 marca do dnia 6 maja 2013 roku pracę na rzecz spółki. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 kwietnia 2013 roku (III AUa 1468/12, Lex nr 1311941) podkreślono, iż wykrycie prawdy przez sąd ogranicza się w zasadzie do przeprowadzenia dowodu zgłoszonych przez strony, bowiem na nich spoczywa ciężar dowodu (6 k.c.), zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontrydiktoryjności procesu, gdyż ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych. Działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu, niewskazanego przez stronę, po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c., jest dopuszczalne jedynie w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzeniu.

Odwołująca nie wykazała i nie udowodniła, aby rzeczywiście wykonywała swoje obowiązki w ramach stosunku pracy, w okresie od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 6 maja 2013 roku, a zebrany materiał dowodowy pozwala jednoznacznie ocenić działania odwołującej na uzyskanie bardzo wysokich świadczeń socjalnych związanych z ciążą, a następnie macierzyństwem.

Odwołująca J. T., przed podpisaniem umowy o pracę ze spółką (...), gdzie prezesem tej spółki jest jej młodsza siostra, nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu, w tym ubezpieczeniu chorobowemu. W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą jako osoba fizyczna, odwołująca nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu, a Urząd Skarbowy w J. wystąpił o upadłość odwołującej, jako przedsiębiorcy, z powodu zadłużeń podatkowych w wysokości 1 431 775,74 zł., a ponadto prawomocnym wyrokiem została skazana na karę pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem wykonywania tej kary, za działalnie na szkodę spółki (...), i orzeczono wobec niej zakaz pełnienia funkcji w zarządach spółek prawa handlowego na okres lat pięciu. W tej sytuacji jedynie zawarcie umowy o pracę umożliwiło odwołującej nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i to już po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku, o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Odwołująca nie udowodniła aby faktycznie świadczyła pracę ramach stosunku pracy, a wykazanie faktu, iż odwołująca w dniu 8 kwietnia, 16 kwietnia i 26 marca 2013 roku podpisała jako pełnomocnik spółki (...) umowę ze spółką (...), nie świadczy, iż faktycznie realizowała ona zawartą umowę o pracę. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż odwołująca od dnia 30 sierpnia 2012 roku, a więc daleko przed podpisaniem umowy o pracę, była pełnomocnikiem spółki (...), a zakres czynności, jakie wykonywała jako pełnomocnik spółki, były tożsame z czynnościami, jakie wykonywała jako zatrudniony dyrektor spółki.

Ponadto należy stwierdzić, iż strony umowy o pracę nie wykazały aby po stronie pracodawcy istniała potrzeba zatrudnienia odwołującej i to z tak wysokim wynagrodzeniem. Spółka (...), przed podpisaniem umowy o pracę z dnia 1 marca 2013 roku, nie zatrudniała żadnego pracownika, a gdy od dnia 6 maja 2013 roku wnioskodawczyni była niezdolna do pracy, w związku z powikłaniami ciążowymi, na jej miejsce nie został nikt zatrudniony. Spółka (...) w 2011 roku nie wykazała żadnego przychodu, a wykazała tylko stratę w wysokości 2 663,34 zł., a w tej sytuacji zatrudnienie pracownika z wynagrodzeniem aż 13 349,99 zł. było nieracjonalne.

Nie ulega wątpliwości, że racjonalny pracodawca zatrudnia pracownika dlatego, że potrzebuje w swoim zakładzie pracy pracownika. U źródeł każdej umowy o pracę leży przyczyna, w postaci uzasadnionej przesłanki ekonomiczno-organizacyjnej, koniecznością pozyskania pracownika do wykonywania prac, określonych przedmiotem działalności gospodarczej pracodawcy. Pracodawca kieruje się własną potrzebą gospodarczą i przy prawidłowym, ważnym stosunku pracy wyłącznie ta potrzeba jest sprawczym czynnikiem zatrudnienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie stwierdzano, że przy ocenie pozorności umowy o pracę, racjonalność zatrudnienia, potrzeba zatrudnienia pracownika, są przesłankami istotnymi dla oceny ważności umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2002 roku, II UKN 359/99, OSNAPiUA nr 13, poz. 447; wyrok Sadu Najwyższego z dnia 17 marca 1997 roku, II UKN 568/97, OSNAPiUS 1999 nr 5 poz. 18; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 roku, II UKN 362/99, OSNAPiUS 2001/13/449)).

Zdaniem Sądu Okręgowego nie istniała żadna racjonalna potrzeba zatrudnienia odwołującej jako dyrektora ds. sprzedaży i to z wynagrodzeniem miesięcznym 13 349,99 zł., skoro spółka (...) nie miała odpowiednich dochodów, aby zatrudnić pracownika z tak wysokim wynagrodzeniem, tym bardziej, iż czynności, które miała wykonywać odwołująca jako dyrektor ds. sprzedaży, wykonywała poprzednio, bez stosunku pracy, jako pełnomocnik spółki. O braku potrzeby zatrudnienia odwołującej, co już zaznaczono wyżej, świadczy fakt, iż gdy po 2 miesiącach po zawarciu umowy o pracę, kiedy odwołująca udała się na zwolnienie lekarskie, nikogo nie zatrudniono na jej miejsce. Dobitym faktem, iż spółka (...) nie miała ekonomicznych podstaw do zatrudnienia odwołującej jest fakt, iż w związku ze zgłoszeniem jej do ubezpieczenia społecznego, jako pracownika, i to z wynagrodzeniem w wysokości 13 349,99 zł., iż za okres od dnia 1 marca 2013 roku do dnia 5 maja 2013 roku, kiedy odwołująca miała świadczyć pracę, nie opłacono żadnej kwoty na jej ubezpieczenie społeczne i zdrowotne i z tego tytułu spółka posiada zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, w wysokości 9 085,10 zł., na ubezpieczenie zdrowotne – 3 110,31 zł. i na Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – w wysokości 726,23 zł.

Nie bez znaczenia w ocenie Sadu jest to, iż spółka (...) z odwołującą J. T. zawarła pozorną umowę o pracę są również okoliczności zgłoszenia odwołującej do ubezpieczenia społecznego. Odwołująca J. T. skutecznie do ubezpieczenia społecznego, jako pracownik spółki (...), została zgłoszona dopiero 6 czerwca 2013 roku, z datą wsteczną od dnia 1 marca 2013 roku, kiedy to już od dnia 6 maja 2013 roku była niezdolna do pracy w związku z powikłaniami ciążowymi, a już w dniu 30 kwietnia 2013 roku wiedziała, iż jest w 8 tygodniu ciąży, a w dniu 8 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy odwołującej w związku z ciążą, z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego. Zastanawiającym jest również fakt, iż odwołująca w dniu 3 czerwca 2013 roku przedstawiła zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy na stanowisku dyrektora w spółce (...), pomimo, iż w tym dniu była niezdolna do pracy w związku z powikłaniami ciążowymi.

Mając powyższe ustalenia na względzie należy przyjąć, iż odwołująca J. T. zawarła ze spółką (...) pozorną umowę o pracę, a taka umowa, w świetle art. 83 § 1 k.c. jest nieważna, a tym samym J. T. nie spełnia warunku do objęcia

jej ubezpieczeniem społecznym pracowników w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 1 cytowanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku (I UK 43/09, Lex nr 529772) podniesiono, iż „pozorność umowy o pracę (art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p.) ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktycznie jej wykonywania”. Dalej Sąd Najwyższy podniósł, iż podporządkowanie jest jedną z najistotniejszych cech stosunku pracy. Jej brak jest wystarczający do uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy. Podobne stanowisko zawarte jest w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 czerwca 2013 roku (III AUa 1344/12, Lex nr 1353755). Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 listopada 2013 roku (III AUa 358/13, Lex nr 1394157) podniesiono, że „o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia społecznego i opłacanie składek, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych do stosunku pracy, a wynikających z art. 22 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nawet gdyby przyjąć, iż odwołująca w okresie od dnia 1 marca do dnia 5 maja 2013 roku, w związku z podpisaną umową o pracę z dnia 1 marca 2013 roku, wykonywała jakąś pracę, to praca ta nie miała cech charakterystycznych dla stosunku pracy. Sposób realizujący umowę, jak wynika z zeznań odwołującej i prezesa zarządu spółki (...)M. T., wskazuje, iż brakuje tam jednego z podstawowych wymogów stosunku pracy – brak jest podporządkowania pracowniczego i stałej dyspozycyjności. M. T., siostra odwołującej, nie nadzorowała pracy odwołującej, nie wyznaczała jej konkretnych zadań, a J. T. zachowywała dużą samodzielność w prowadzeniu spraw spółki, do czego zresztą była upoważniona, gdyż miała udzielone pełnomocnictwo do reprezentowania spółki w sprawach kontraktów budowlanych oraz do zawierania umów na roboty budowlane. Taki sposób realizacji zawartej umowy o pracę z dnia 1 marca 2013 roku wskazuje, iż trudno przyjąć, aby ta praca miała cechy zatrudnienia pracowniczego.

Wobec powyższego odwołanie J. T., jako niezasadne, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlegało oddaleniu i orzeczono jak w wyroku.